

ی : احمد تاج الدین

بعقوب کمال

آبونه بدلی

عثمانیہ ایچون

لکی ۵۰ غروش

آیلنی ۲۵ غروش

یہ ایچون سنہ لکی

آلی آیلنی ۲ روبلہ

ممالک اجنبیہ

لکی ۱۰ آلی آیلنی

فرانقدر

۱-۲۷  
واعتصموا بحبل اللہ جمیعاً ولا تفرقوا...

# تعلیم مسلمانان

۱ ۳ ۲ ۸  
وجعلناکم شعوباً وقبائل لعارفوا...

مدیر مسئول :

عثمان جودی

محل ادارہ :

استانبول : مرہان

علی پاشا خانی

اظہار مخصوص :

عالم اسلام و اسلامیت

عائد مقالات و آثار

مع المثنویہ درج

اولئہ جقدر .

نسخہ سی ۴۰ پارہ

دینی سیاسی تاریخی فلسفی و احوال عالم اسلام دن باحث ہفتہ لک مجلہ در

تاریخ تاسیس ۳۲۸ مولدانی

جلد : ۱

۲ نیسان ۳۲۶

جمعہ

۵ ربیع الآخر ۳۲۸

عدد : ۱

صکره اهل اسلام ایله دیگر قبائل طوغریدن طوغری به مناسباته کیریشدیلر و یک مستعد اولدقلری دین اسلامی بالسموله قبول ایلدیلر .

ایشته اصلاً متحد ، لسانلری متحد ، اخلاق و عاداتجه مشترک اولدقلری حالده کندی قوتلردن غافل اوله رق عصرلردن بری قانلی بیجاقلی اولان قبائل مختلفه عرب دین اسلامک برکاتیه برمدت قلیله ظرفنده تفرقه بی ترک و تاریخده ایلك دفعه اوله رق اتحاد ایدیورلردی . عصرلردن بری اورالرہ ادخالنه جالشیلان موسویت و عیسوی قابل قبول کورمه یں بوقوم نجیب دین اسلامک علویاتی تقدیر ایدیور و احکامنی قبول ایلوردی .

اصنام عبادت ایتمک ، آنلره انساندن و حیوانانندن قربان کسمک . قر و حتی بعضاً ارکک اولادلرینی دیری دیری مزاره کومک کی انسانیتہ یاقشیمان احوالی ترک ایدرک صرتمده کی رداء و حشتی آندی و اون سندن عبارت برمدت قلیله ظرفنده ثواء الحمد محمدی آلتده الشتمدن برامت اولمق اوزره اتحاد ایتدی .

کرچه جزیره العربک خارجنه چیقارک عصرلردن بری جده و غسان جهتلرنده عراق و شام طرفلرنده یرلشمش اولان قبائل عربک دخی اشبولوا آلتنده جمع و توحید ایتمک و بعده آنلر واسطه سیله دین اسلامی آذان عالمینه ایصال ایلمک لازم کلیوردی . لکن عمر نبوی کافی اولمادیغندن اشبووظیفه مقدسدهک اناسی خلفاء راشدین حاضراننه تودیع بیورلمشدر .

محمود اسعد

قوا انفسکم . .

هیچ شبهه یوقدرکه : مضمون جلیل کلام مبین عالم انسانیتہ بر خطاب مستطاب و امر ذوالجلال باصواب اولوب هر مؤمن موحد ایچون نفسنی و اهلی وقایه ایتمک وظیفه میجمله سیله موظف اولمدرینه دلالت ایدن فرمان سبحانیدر . شو حالده اولا نفسمزی و صوکرده اهلیمزی وقایه ایتمکله مکلف بولنیورز . شو حالده بزاولا کندمزی و اهلیمزی ناصل وقایه

بتون جزیره العرب اهلنک لسانی لسان عرب ايسه ده بینلرنده مختلف لهجه لر حصوله کلمش ایدی . قریش لهجه سی ايسه بالاده سرد ایدیلان اسبابدن دولایی قبائل سائر لهجه لرینه فصاحت و بلاغجه تفوق ایتدی . دیگر قبائل شعراسی اولهجه اوزره انشاد ایدر ، قصائد و اشعارنی قریش شاعرلرینه بکندر مکه جالیشوردی . آلرک اشعارنی قریش تأثیرینی اخذ ایتدکدن صکره کندی قلیله لرینه کیدر ، کندی چادرلرنده ترنم ایدیورلردی . بوضورتله لسان عرب حس ایدلمک سزین اتحاد طوغری کیدیورلردی بو حرکت ترقی کارانهک مرکزی ده قریش ایدی . قریشک رجحانی بونلره ده منحصر دکلمدی . تجارتده دخی قبائل عرب ره هبرک ایدردی . هر سنه حجازدن بیوک قافلہ لر قافلار یازین شام وقیشن یم جهتلرینه کیدر و افرادک تودیع ایتدیکی اموالی اورالده بیوک برتمع ایله مبادلہ ایدرک عودتمده اصحابنه توزیع ایلردی . دیگر قبائل دخی قریش رؤسائیک و علی الخصوص عبدمناف بن قصی اولادینک حمایه سی آلتند تجارت ایدردی .

ایشته حضرت پیغمبر تسلط اجانب ایله استقلال و حریت اصالی لرینی اصلاح ایتمه یں وصفوت ابتدائیه لرینی عدم اختلاط سایه سنده محافظه ایله یں شوقوم نجیب ایچنده و آنلرک مقتدا و پیشواسی بولنان قریش قلیله سندن بعث اولنش و جمله ادیانک ایکسیتی و مکملی اولان دین اسلامی اول امرده بوقومه تبلیغ ایلشدر . واقعاً قریش رؤسای برقاچ سنلر بودینک تعمیم و انتشارینه ممانعت ایتشمسه ده بو کیفیت دین اسلامک غیر معقول قواعد تعلیم ایتدیکندن دکل بلکه صورت قطعیده منع ایلدیکی صنم پرستلکک زوال و اندارسی حالده حائر اولدقلری ریاست دنیویه یی الدن قاجره جـ ققلری قورقوسندن و منفعت شخصیته اندیشه سندن ایلر کلیوردی . لکن شمس حقیقتک اوله ضعیف الاله صورت دائمده سترو اخفاسی قابل اوله مه یه جنی ده درکار ایدی . مکه مکرمد بولند قجه حضرت پیغمبرک وذوات معدوده دن عبارت اولان اصحاب کرامنک قبائل سائر ایله اختلاطنه و حقیقتک اشاعه نه رؤسای قریش مانع و حاجز ايسه ده هجرت نبویه ایله بو حاجزک رفع و ازاله سی یک ممکن ایدی . مدینه منوره یه هجرت نبویه وقوعنده

ایدہ بیلہ جکیز ، و یا خود ناصل وقایہ ایتمکده بز ؟  
بورالربنی فکر و ملاحظہ ایتمکده بنہ بزم وظیفہ من  
دکلی ؟ افسوس کہ بز شیمدی به قدر بوکی وظائف  
مقدسه دن غافل بولنیورز ، شیمدی به قدر نه کندمزی  
ونه اهلیمزی دوشنه مدک ، طوتدیغمز مسلکی و کتدیگمز  
بولی بیلہ مدک علمایز دیدک عمامه کیدک بشقه برصنعت ده  
گوسترمدک . وارث انیایز دیدک دعوا ایتدک مدعایز  
اثبات ایدہ مدک و حالا ده ایدہ میورز .

حضرت فخر الکائنات (العلماء امنا الله) بیوردی ،  
دیمک اولورکه : امانت الله بزم علما مزه تودیع اولمش ،  
فقط علما مزه انت الله نه اولدیغدن خبر آله مدی و امانتی  
اهلنه ویرمدی . اگر علما کندی احوالی تفتیش  
ایدرده انصاف ایله موازنه ایدہ جک اولورسه ، کندی  
اطوار و افعالی نظر اعتباره آله رق ، شریعت غراء  
مطهره نقطه نظرندن «حاسبوا قبل ان تحاسبوا» مضمون  
منیفه مطابق بر حساب او طوره جق اولورسه ، عجبا  
نه کی موقع لرده کندیلرینک بولنمه لری ایجاب ایدہ جکینی  
دوشتمز لری ؟ دوشندکری زمان کندیلرینی مدعالرینه  
موافق بوله بیلہ جک لری ؟ آه ! آه !

جریمه مزی اعتراف ایدہ لم بزدہ نه علم وار و نه ده  
عمل وار . طور حرکت مزه بوتون اقوال مز مخالف .  
اگر بز کندمزی اصلاح ایتمکدن عاجز ایسه ک . محیط مزی  
ناصل اصلاح ایدہ بیلورز .

بوکون علما کندی موقعنی کوزه آله رق استقبالی  
فکر ایدہ جک اولورسه ، عجبا نه ل کوره بیلہ جکار ؟  
فسله او غرائر کن صارقلک اورنالفدن قالفه جغنی  
کرماسونلر . . .

بزم امت اسلامیه رهبر اوله جق ذوات کرام ، علما مز  
اولدیتدن ، البته علما مزک قورقولی رؤیای کورمکدن  
ایسه او یونامه لرینی وجدان مز ایله آرزو ایدرک ، بر آز  
شدنی لسان قول لانه به جسارت ایدہ جکیز . امد ایدرزه  
علما ، عظام اندیلر مز ده بزی مذکور طوته رق سوز .  
لرمزه سمع و اعتبار ایدہ جکاردر .

بوکون هر مسلمانک مطلبی و هر موحده مکصدی

امت اسلامیه نک احوال حاضر مهملکه سندن تخلص کریبان  
ایتمه سیدر . هیچ بر فرد واحد تصور اوله مز که اسلامیت  
علیه بنده بر خط حرکتی استیحسان ایله سون حتی بعض  
آدملر اسلامیتدن بحث ایتدکری صرده ده مناسبت سز  
تفهواتده بولنیورلر ایسه ده ، اساس مقصد لری بنه  
اسلامیت علیه بنده بر شی اولیوب ، کندلری ، داخلنده  
بولنن بنانک ، کندیلرنجه تعمیر و ترمیمه محتاج اولمسنی  
حسن ایتمه لرندن ایلری ککشدنر ، اوله بیلورکه : بعضاری  
قاش یابه جقم دیرکن کوزده چیقار مشلردنر ، فقط مقصد لری  
بنه اسلامیه خدمتدر . شیمدی شورانی خاطر دن  
چیقار میه لم که بو کون هر مسلمانده بر حسن طبعی  
اویانمشدر . و هر فرد مسلم بر حسن ایله متحسس  
بولنیور ، شو حالده علما مزک بو افراد رهبر اولمسنیده  
آرزو ایدہ جکیز طبعی در .

هیچ شبهه یوقدرکه : علما مز دخی بو وظیفه مقدسه  
دو غریبن دو غری کندیلرینک حق مشروعلری اولدیغنی  
اعتراف ایدرلر ، فقط قوا انفسکم . . . نص جلیله  
مطابق حرکت لزومیده انکار ایتمزلر ، شو حالده امور  
ماتک اصلاحنه تشبثدن مقدم صرف کندیلرینه عائد  
اولان جهتلرک اصلاحاته لزوم کور جکلردر . ایسته  
شو راده بردن بره پک چوق مشکلاته دیرچار  
اولا جقلرینی ملاحظه ایدرلر . نرهدن باشلاییم :  
باب مشیختدنی ، قسامدن می ، نرهدن طوته جق اولورسه ق  
اوراده کندی حرکت مزی شریعت غرایه مخالف بوله جیز .  
شمذیلک اورالربنی براقلم سکوت ایدمده محل عبادت  
اولان جوامع شریفه لری بر نظر دن کیرمده دیه جک  
اولورسه ق ، مؤذر لرمزک و خطیب لرمزک اندکراسوات  
ایله باغروب چاغرمه لرینی نه یاپه لم . بولنلرده عبادتمی  
دیلم ، هسایای براق ، مؤذن لرمز جهله کرو هسدر .  
کندی سوزلرینی کندولری آکلامزلر ، امام خطبه  
او قورکن هر کسه سکوتی توصیه ایدرلرده ، کندولری  
سکوت ایتمزلر ، بولنلر سوز آکلامتی اوله مز ، خطیب .  
لرمزک نفی و ترنم لرینه نه دیه جکیز ، خطیب اولورده  
خطبه نه اولدیننی آکلامزسه ، صوکره او خطیب جماعته

انصاف ایدہ لم ہو کون احوال مزہ نظر اعتبارہ دقت  
ایدہ جک اولورسہ ق، یوما و فیوما باش کوستر مکده اولان  
فساد اخلاق واعما بوتون موجودیت می محو ایت مکده در.  
اگر علم سامن بونلری بالکیز تکفیر و تفسیق ایلہ تدای  
ایدہ جک اولورسہ، بومرضہ دوامی بولنور...؟! واهلنی  
ناردن وقایہ ایت می اولور یا خود سکوت ایدر لرسہ  
نف-نی تخلصی ایت می بولنور...!؟

بم فکر مه قالورسہ، ہو کون کره ارضده موجود  
اهل اسلامی یکدیگر ندن تفریق ایدرک ہو کرداب  
فلا کتہ یواریان علمادر، فیما بعد (تعالموا الی کلمه سواء  
بیننا و بینکم) نداسیله فریاد ایدرک تخلص ایت می  
علمانک وظیفه سیدر.

عبدالرشید

### « تعارف، میثاق الہی »

سبب نجات انس و جان، واسطه ظهور عدل و احسان  
اولان کتاب الہیدن مقتبس کی رساله مرغوبہ ایچون  
انتخاب اولونان اسم تعارف غایت رنگین و عالم اسلام  
ایچون نام بہن دینلمکہ سزا اولدینی ظن ایدر صہم  
تصدیق عمومیہ جدیر قریبدر. بیلشمک معناسہ اولان  
ہو کلمہ ایلرودہ مسلمینہ و بلکہ عموم انسانلرہ ایدہ جکی  
خدمت اعتباریله فال خیر عناولونمغہ شایان کلمات مبیجلہ -  
دندر.

خلقت انسانیدہ مرکوز اونوب آنی اظہار و اعلان  
بیوران کتاب جلیل سبجانییدہ مصرح اولدینی اوزرہ  
بری برینہ دست معاونتی اوزاتمغہ مأمور اولان اہل  
ارلام بووظیفہ دینیہ بی ایفا ایچون یکدیگریزک احوالی  
کوزلجہ بیلیمہ بہ محتاجدرلر

برخستہ نک، بر صاحب احتیاجک حالی بیلنمزسہ  
کندیسنہ نصل یاردم اولونور؟ بیلندکن صکرہ اخلاق  
فاضلہ بشریہ دن حصہ یاب اولان فردعائل ابنای جنسہ  
معاونتہ و یارہ سنہ مرہم تدارکندہ ناصل تراخی کوسترہ؟  
شواستفہام انکاریلرکی بک چوق اسباب معقولہ و مشرودہ  
عددن دولایی انسانلر دانما بربرلریزک طاری بیلمک

نہ آکلاتہ بیلور. اگر بونلری دہ توجہہ قالقشہ جق  
اولورسہ ق عذرمن قباحتمزدن بیوک اولمزی؟ بونلرہ  
دخی سکوت ایدہ جک اولورسہ ق ناصل اما اللہ اولورز.  
بالعکس (شرار الناس شرار العلماء فی الناس) اولمایلم.

بن شیمدی بو قدرلہ اکتفا ایدرک حواجہ افندیلرہ  
کمال احتراملہ دیمک استرمکہ: ان من البیان لاجرا. بر  
چوق ایشلر وارکہ قلیج کورہ مزده لسان کوریر و بر  
چوق مسئلہ لر وارکہ توپ تفک حل ایدہ مزده قلم حل  
ایدر. بزبونلری عریض عمیق ملاحظہ ایدہ جک اولور.  
ساق، ہیچ شہ، یوقدرکہ بر درجہ بہ قدر وظیفہ مزی  
دخی تعیین ایدہ بیلورز.

ہو کون آرناودلقده ایقادولنمش فتنہ، بزم حکومت مزی  
اوتوز قرق بیک عسکر سوقنہ محبور ایدیور. برطاقم  
اعراض فاسدہ افکار سفیانہ سیچون بو قدر اولاد وطن  
جاشلانہ قربان اولیور، ملت ایچندہ مناسبت سزبارہ لر  
آچلیور، پارہ لر صرف اولنوب قانلر دوکلیور. کیم  
بیلورکہ دہا صوکرہ سی نہ لرہ منجر اولیور.

اگر علما علماء اولہ ایدی، ہو کون فاتحون  
بیک حواجہ، جیتار، بوتون آرناودلقہ دوکلور،  
اوطوپل تشنگلی جاہل انسانلرہ قارش کیدر: نہ ایپور  
سز اولادلر! نہ اولدکیز وطن قہرمانلری: نہ  
اولیورسکیز قرداشلر! دیر! مرام و مقصدلری اولورسہ  
آکلار و آکلایہ، قلری برشی وارسہ آکلادیر، اطاعت  
حکمتی شودر! اخوت معناسی بودر، اعتصام بحبل  
اللہ زمانی کلمش ایکن بومناسبت سزلک نہ در. دیہرک  
طامارلردن آفہ جق قان یرندہ کوزلر مزدن یاش دوکہ  
ایدک اولمازمی ایدی. بزم علما بویلہ برہمت کوسترہ جک  
اولورسہ، مات خزینہ سندن بر پارہ صرف اولنمئسزین!  
کیمسہ نک یوزی قانامئسزین، شیش و کباب یانمئسزین؛  
صقال ویرکوی نہ در، بیق ویرکوی نہ در آکلائش  
اولسہ ایدک، نہ قان دوکلوردی نہ جان یاقلوردی،  
بالکیز، امانی اہانہ تودیع ایت مکہ اورتہ لانی آسکین  
ایت مکہ موفق اولہ بیلوردک و نہ قدر بیوک وظیفہ دن ایفا  
ایت می اولوردق.